

עין משפט ונר מצוה

קו א ב מיי פ"ה מהל' מאכלות אסורות הלכה ד:

קח ג ד מיי פ"ד שס הלכה ג:

א ה מיי פ"ט שס ה' ד ה סמג לאוין קמא טוש"ע י"ד ס' פו ספק ב ג:

ב ו מיי שס הלכה כ' וסמג שס טוש"ע י"ד ס' פס ספק א:

רבינו גרשום

חלקו מבחון. כלומר היה כוית חלב וחלקו מבחון אכל חצי דית וחזר ואכל חצי ית מהו. פטור שלא אכל השעור בעירוף: מכפנים חייב. כלומר הכניס השעור השלם לתוך פיו וחלקו בפיו לחצצין ובלעו אעפ"כ חייב: ר' יוחנן אמר חייב הרי נהנה גרונו בכוית ואע"ג דחלקו בפיו בגרונו הרי נהנה גרונו בכוית: ור"ש בן לקיש אמר פטור אכילה במעיו. כלומר בעינן שיכלענו יחד במעיו: אלא לריש לקיש היכי משכחת לה דמיחייב. היכי משכחת לה דאמר חלקו בפיו פטור היכי משכחת לה בשום בר נש שאוכל כשיעור איסורא (בבא אחא) והא אי אפשר שיכלענו יחד שלא יוותר בפיו קצת והדר בולע בפעם אחרת: אמר רב כהנא בגרומיתא דעיראת. כלומר בשוקן שעל הארכובה שדובק ברכוכה שבו לעוץ יחד העצם והשומן שאותו שומן חשוב חלב: מחוסר קריבה. שמוחסר להקריבו לאו כמחוסר מעשה דמי. כלומר אע"ג דאינו יחד ואינו בצירוף כיון דאכולו השעור כולו אין אנו חוששין וחייב: בשל בין השניים לא פליגי. כלומר לא פליגי דלא מצטרף כי פליגי בשל בין החנוכים הדובק לחוץ לפנים מן השניים: מר סבר אפי' במעיו בעינן כוית. והאי לאו במעיו הוא: מאי קא מיבעיא ליה אי הוה עיכול כו'. כלומר קא מיבעיא ליה כיון דהקיא אי חשוב בפעם ראשונה כמעוכל וכיון דהדר אכלו לא חשוב אכילה דהוי כעפרא אי לא הוי עיכול: תיבעי ליה כוית. כלומר תיבעי ליה שמתחלה אכל כוית והקיא והדר אכלו אי חייב שתיס דלא הוי עיכול או אין חייב אלא אחת דהוי עיכול: אלא בתר מעיו אזלינן כו'. כלומר אי בתר מעיו אזלינן ואין במעיו אלא חצי שיעור אי בתר גרונו אזלינן והרי נהנה גרונו בכוית: תפשוט ליה מדר' אסי. דבתר גרונו אזלינן: א"ל מופת הדור דלאו זימנין סגיאיין. כלומר אדם חשוב אמרתה קמיה דר' יוחנן בענין זה שאכל חצי יזית והקיא

וחזר ואכלו: ואמר לך הרי נהנה גרונו בכוית. וחייב: סליק פירקא

קנ:

חֲלָקוּ מִבְּחוּץ. פירש בקונטרס כוית אצר מן החי חלקו לשני קודם שיתננו לתוך פיו ואכל זה לצדו ואח"כ אכל חליו השני משמע דאם נתן שני החלקים צפיו וצלען צבת אחת חייב לנ"ע ואין נראה דאם כן מאי קשיא ליה לריש לקיש היכי משכחת לה דמיחייב וכי אינו יכול לבלוע כוית צבת אחת והא אמרינן צפרק צתרא דיומא (דף פ.) דבית הבליעה ממחוק כבידת תרגומא דגדולה יותר מגרוגרת כדמוכח צפרק חלון (שיריוץ דף פ.): דאיכא כמה גרוגרות צסעודה של עירוב וגרוגרת גדולה יותר מכוית כדמוכח צפרק המצניע (שבת דף ה8.) ואמר' צפ' אמרו לו (כריתות דף יז.) דאין בית הבליעה מחזיק יותר משני זיתים משמע דשני זיתים ממחוק ועוד דכי היכי דאע"פ שחלקו מבחון והניסח צבת אחת לתוך פיו למי מייחייב לר' יוחנן דלזיל צתר אכילת פיו לפי שנהנה גרונו כוית צבת אחת ה"נ אפילו צלען צזה אחר זה יתחייב לריש לקיש דלזיל צתר אכילת מעיו כיון שיש כוית צבת אחת צמעיו קודם שיתעכל דלזיו ממחר להתעכל כדמוכח צסמוך ונראה לפרש דחלקו מבחון שיהא ממוצר צפיו זיתים עליו שס אצר כוית צבת חדא חדוש הוא כדפירש צקונט' דבעלמא לא מייחייב אגדין ועצמות והכא מייחייב ואין לך צו אלא חידושו אצל חלקו צפנים חייב דדרך הוא שנחלק צפיו צשעת לעיסה וריש לקיש פטר ואפי' חלקו צפנים ולכן דוחק הש"ס אליבא היכי משכחת לה שיתחייב צדרך אכילה ומשני צגרומיתא זעירתא דאין אדם לוטסו אלא צולעו ומיחו לרצי אלעזר ודאי ה מייב חלקו מבחון דאפילו אכל זה אחר זה מייחייב:

הדרן עלך גיד הנשה
כל הבשר אסור לבשר בחלב.
תימא דלא תני צאצך וצמו"ל צפני הבית ושלא צפני הבית צחולין וצמוקדשין כמו צהנך פירקין וצמוספתא תני להו ושמא מאי דשיר צמתניתין פירש צצרייתא ואשמעינן דחיל אסור צשר צחלב אאסור מוקדשין ורשצ"ס פיי דאיטריקין משום חו"ל דס"ד דאינו נוהג צח"ל משום דאיתקש לצטוריס (שמות נג) צחד קרא ראשית צכורי אדמתך לא תצשל גדי צחלב אמו ולפירושו ניחא הא דאמר צפ' ראשית הגז (לקמן דף קנ.) דארץ דצטוריס אחא למעוטי חו"ל דאע"ג דהיא מנזא

התלויה צאצך איטריקין משום דאיתקש לצשר צחלב: **ואסור להעלות עם הגבינה עץ השלחן** חוץ מבשר דגים וחגבים. הא חוץ לא איטריקין דאפילו לצשל שרי אלא אגב רישא נקטיה:

הגודר
אלמא הוי עיכול ואתא לאדכוריה ושאל לו צלשון צעיא משום צכודו רצי אסוי גמריא איעקר ליה. כלומר רצי אלעזר תרזויהו פשיטא ליה ולא הוצרך לישאל כלום אלא שבעיה לרצי אסי ששכח שמועתו ששמעו שניהם מפי ר' יוחנן שאפילו חזר ואכל אותו זוכות עצמו חייב ושבעיה לרצי אסי דקא נקיט כוית אחרא) אכל ההוא לא אישטיק.

רצי אסי: א"ל. ר' אלעזר: **מופס הדור**. גדול הדור כמו (זכריה א) אגשי מופת המה: **זימנין סגיאיין אמרס**. דצר זה לפני רצי יוחנן דאפילו צההוא עצמו חייב והודה לדבריך ואמר הרי נהנה גרונו בכויתס:

הדרן עלך גיד הנשה
כל הבשר אסור לבשר בחלב. דאע"ג דאמר רחמנא גדי [שמות נג] הוא הדין לחיה ועוף ומיפלב פליגי צה לקמן (ק"ג). איכא למ"ד דאורייתא ואיכא למ"ד דרבנן: **ואסור להעלות**. דילמא אחי למיכלניהו כי הדדי דקא נגעי וצלעי מהדדי ואע"ג שמותר לאכול צשר אחר גבינה כדאמרינן צגמרא [קהל]:

הנה גרונו בכוית. וחייב: סליק פירקא

גיד הנשה פרק שביעי חולין

מכללו. אצל חיה: **חלקו מבחון**. לכוית אצר מן החי נחלק לשנים קודם שיתננו לתוך פיו ואכל זה לצדו ואח"כ חליו השני: **מהו**. מי מצטרפי לחיוציה ככל שאר איסורים דקיימא לן דמצטרפי שיעוריהו לחלאין צמוך כדי אכילת פרס כדאמרינן צפרק צתרא דיומא (דף פ.): או דילמא כיון דחידוש הוא דהא גידין ועצמות דעלמא לא מייחייב עליהו והכא מייחייב ואימא אין לך צו אלא חדושו וכי אכיל ליה צבת אחת מייחייב דסתם אכילה צבת אחת משמע אצל לחלאין לא: **מצפנים**. לאחר שצא סמוך לצית צליעתו צלעו לחלאין: **אכילה צמעיו**. כשהוא יורד לתוך מעיו לריך שיהא צו שיעור אכילה: **היכי משכחת לה דמיחייב** בכוית הא אי אפשר ללעוס אכילהס כולה יחד:

צגרומיתא זעירסא. ע"ס קטן שעל קף הירך שיש צו משהו צצר וגיד וע"ס משלימו לכוית ואין אדם לוטסו אלא צולעו: **מחוסר קריבה**. שנתרחקו זה מזה מעט: **מחוסר מעשה**. ס"ט נמי שלא אכל אלא חצי זית: **חוץ משל צין השניים**. לריך שיהא כוית צמה שהוא צולע לצד הנשאר צשניים: **צשל צין השניים**. אפילו רצי יוחנן מודה דלא מייחשיב צהדיה דאס אדם נהנה לא גרונו ולא מעיו שאין אדם טועם עד שיהא סמוך לצית הבליעה כדכתבי (איוב יב) וחקי א (יטעם אוכל): **צין הסניפיים**. המדבקים צכחו צגרונו נהנה צו ומעיו לא נהנו: **חייב ואע"ג דלא צא צמעיו זית שלס לא צבת אחת ולא צזה אחר זה: הרי נהנה גרונו**. צטעס שני חלאי זיתים. והא דרצי אסי פליגא אדרב דימי ורצין דאמרי לעיל משמיה דרצי יוחנן חלקו מבחון פטור. והאי ג"נהנה גרונו משום דהנחת גרונו היינו טעימה והרי טעם שני חלאי זיתים ואע"ג דזה אחר זה הוא לא איכפת לן הואיל וצכדי אכילת פרס הואי אצל הנאת מעיים אינה אלא צמילוי כרס ואע"ג דבלע שני חלאי זיתים לא נתמלא כרסו אלא צחצי זית צשצצלעו לזה יא' צכר זה: **אי הוי עיכול**. צצליעתו והוי פירשא צעלמא ואכילה שניה לאו כלום היא: **צכצעי ליה כוים**. ולחייבו צ' מלקיות: **אלא אי צפר גרונו אזלינן**. דפשיטא ליה דלאו עיכול הוא וקא מיציעיא ליה מי אמרינן הרי נהנה גרונו או דילמא הרי לא נהנו מעיו אלא צחצי זית: **תפשוט ליה מדרצי אסי**. דצתר גרונו אזלינן: **רצי אסי גמריא איעקר ליה**. כלומר רצי אלעזר תרזויהו פשיטא ליה ולא הוצרך לישאל כלום אלא שבעיה לרצי אסי ששכח שמועתו ששמעו שניהם מפי ר' יוחנן שאפילו חזר ואכל אותו זוכות עצמו חייב ושבעיה לרצי אסי דקא נקיט כוית אחרא) אכל ההוא לא אישטיק.

הדרן עלך גיד הנשה
כל הבשר אסור לבשר בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים **ואסור להעלות עם הגבינה על השלחן** חוץ מבשר דגים וחגבים הגודר

אזלינן: **רצי אסי גמריא איעקר ליה**. כלומר רצי אלעזר תרזויהו פשיטא ליה ולא הוצרך לישאל כלום אלא שבעיה לרצי אסי ששכח שמועתו ששמעו שניהם מפי ר' יוחנן שאפילו חזר ואכל אותו זוכות עצמו חייב ושבעיה לרצי אסי דקא נקיט כוית אחרא) אכל ההוא לא אישטיק.
רצי אסי: א"ל. ר' אלעזר: מופס הדור. גדול הדור כמו (זכריה א) אגשי מופת המה: **זימנין סגיאיין אמרס**. דצר זה לפני רצי יוחנן דאפילו צההוא עצמו חייב והודה לדבריך ואמר הרי נהנה גרונו בכויתס:

הדרן עלך גיד הנשה
כל הבשר אסור לבשר בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים. הא חוץ לא איטריקין דאפילו לצשל שרי אלא אגב רישא נקטיה:

הגודר
אלמא הוי עיכול ואתא לאדכוריה ושאל לו צלשון צעיא משום צכודו רצי אסוי גמריא איעקר ליה. כלומר רצי אלעזר תרזויהו פשיטא ליה ולא הוצרך לישאל כלום אלא שבעיה לרצי אסי ששכח שמועתו ששמעו שניהם מפי ר' יוחנן שאפילו חזר ואכל אותו זוכות עצמו חייב ושבעיה לרצי אסי דקא נקיט כוית אחרא) אכל ההוא לא אישטיק.

רצי אסי: א"ל. ר' אלעזר: מופס הדור. גדול הדור כמו (זכריה א) אגשי מופת המה: **זימנין סגיאיין אמרס**. דצר זה לפני רצי יוחנן דאפילו צההוא עצמו חייב והודה לדבריך ואמר הרי נהנה גרונו בכויתס:

הדרן עלך גיד הנשה
כל הבשר אסור לבשר בחלב חוץ מבשר דגים וחגבים **ואסור להעלות עם הגבינה על השלחן** חוץ מבשר דגים וחגבים הגודר

מסורת הש"ס

[א] וצחים קה: [ג] א צ"ל כמי, [א] וצ"ל אוכל יטעם לו, [ד] צס"ל: הדבוק, [ה] צס"ל: אחר, [ו] ונ"ע מוס' צ"צ פא. ד"ה ההוא למעוטי כו' ומוס' לקמן קלו. ד"ה אלא,

גיליון הש"ס

נבא' והקיאו וחזר ואכלו. ע"י יומא מא ע"א ובת"י שס ומנחות סט ע"א תד"ה צנלע ובר"ש פיי"ז מ"ז דהלכות:

שיטה מקובצת

[א] הא אי אפשר ללעוס אכילה לבולעה כולה יחד: [ב] מחוסר מעשה מי שלא אכל: [ג] והאי דנקט גרונו משום דהנאת: [ד] שאפי' חזר ואכל אותו חצי יזית עצמו חייב ושמעיה לר' אסי דקא נקיט חצי יזית אחר אבל ההוא: [ה] הרי נהנה גרונו בכוית ולא הוי עיכול הס"ד: [ו] לר' אלעזר ודאי דמחייב חלקו מבחון אפי' אכל: